

R O M Â N I A

SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII

VIZIUNEA STRATEGICĂ

2007 – 2010

Într-un mediu strategic caracterizat de evoluții complexe, precum emergența noilor riscuri și amenințări și racordarea României la dezvoltările în domeniul securității din cadrul UE și NATO, transformarea SRI reprezintă un demers natural și necesar, care urmărește definirea unor priorități și direcții strategice pentru următorii ani.

În acest context, începând cu luna octombrie 2006, a fost inițiat un proces extins de consultare și analiză, materializat într-un proiect de transformare și adaptare a SRI, care se va implementa, etapizat, pe o perioadă de trei ani.

I. CADRU GENERAL

Redefinirea profilului strategic al României și dinamica mediului de securitate au un impact deosebit asupra activității serviciilor de informații, determinând necesitatea adaptării acestora la noul context geostrategic. De asemenea, sporirea și diversificarea beneficiarilor legali, care solicită produse de *intelligence* consistente și variate, fundamentează nevoia de transformare, adaptare și modernizare a Serviciului. Eficiența procesului decizional național și, mai nou, comunitar și aliat, depinde preponderent de **identificarea anticipativă, analizarea și înțelegerea provocărilor și oportunităților strategice**, caracteristici definitorii ale unui serviciu de informații modern și flexibil.

1. Statutul de membru al UE și NATO

Apartenența la UE și NATO implică asumarea unor noi responsabilități și adaptarea conceptuală și funcțională a instituțiilor din sectorul de securitate, prin prisma conectării României la dinamica acestor două organizații, în care **securitatea este indivizibilă, iar garantarea ei se face în comun.**

În efortul de susținere a **politicii de vecinătate a UE**, pe dimensiunea **estică, sudică sau în Balcanii Occidentali**, statul român va putea contribui la: aprofundarea **percepției statelor membre UE relativ la riscurile emergente** din aceste regiuni, precum și la **consolidarea relației de complementaritate și coordonare strategică între NATO și UE în plan regional și global**. În contextul integrării, România devine un vector important al implicării NATO și UE în zone de interes pe care țara noastră posedă expertiză prin poziționarea sa în zona sud est europeană și a Mării Negre.

Logica integrării în spațiul de securitate european și euroatlantic presupune:

- armonizarea intereselor și priorităților naționale de securitate cu cele colective, definite în documentele strategice fundamentale (prin încorporarea în Strategia Națională de Apărare a Țării a prevederilor din Strategia de Securitate a UE, Conceptul Strategic al NATO);
- coordonarea proceselor de transformare naționale cu cele ale structurilor comunitare și aliate, inclusiv prin coordonarea programelor și acțiunilor, a fondurilor și resurselor dedicate combaterii riscurilor și amenințărilor la adresa securității.
- promovarea intereselor naționale în forurile aliate și comunitare, demers care poate constitui un vector de catalizare și modelare al cerințelor proprii de securitate.

2. Transformarea mediului de securitate

Cu toate beneficiile socio-economice pe care le induce, **globalizarea** are un impact direct asupra securității care se traduce prin **proliferarea amenințărilor neconvenționale** la nivel internațional. În acest context, se poate vorbi și despre emergența unui **fenomen de globalizare a riscurilor**. Aceste evoluții se manifestă pe o scenă internațională caracterizată de coabitarea unor grupuri de state și comunități care au intrat într-o **etapă post-industrială de dezvoltare**, cu altele care se află într-o perioadă de **tranziție politică și economică spre modernitate**; precum și de o creștere a numărului „societăților fragile” și al „statelor slabe” care se definesc prin inabilitatea de a controla evoluțiile de pe propriile teritorii naționale.

Creșterea caracterului transnațional al amenințărilor, diversificarea actorilor, a surselor de conflict și a mijloacelor de utilizare/exercitare a forței au condus la schimbări profunde în registrul riscurilor și amenințărilor la adresa securității. În condițiile diminuării amenințărilor militare și a provocărilor clasice de ordin inter-statal, pe termen scurt și mediu, a devenit predominantă manifestarea unor noi tipuri de riscuri și amenințări, asimetrice și neconvenționale. Pentru contracararea acestora, se pune accent pe latura anticipativă și preventivă și pe o cunoaștere aprofundată și extinsă, dimensiuni în care serviciile de informații joacă un rol deosebit – de avanpost în garantarea securității.

În acest context, este necesară adaptarea activității Serviciului Român de Informații pentru îmbunătățirea capacității de răspuns la aceste noi provocări:

- **Terorismul internațional** – identificarea și anihilarea rețelelor teroriste, cunoașterea intențiilor și prevenirea actelor teroriste atât pe teritoriul național cât și în arealul de manifestare a intereselor colective și comunitare.

- **Proliferarea armelor de distrugere în masă** – conjugarea eforturilor naționale și internaționale de combatere a proliferării armelor de distrugere în masă, inclusiv prin identificarea noilor tehnologii, a mijloacelor și metodelor de acțiune.
- **Instabilitatea regională** – cunoașterea provocărilor la adresa stabilității statelor din regiune, precum și a oportunităților de promovare și consolidare a democrației. Prevenirea apariției și/sau extinderii eventualelor conflicte prin sprijinul acordat eforturilor diplomatice și militare de stabilizare și creștere a încrederii și securității în plan regional.
- **Criminalitatea transfrontalieră organizată** – integrarea eforturilor serviciilor de informații și autorităților polițienești și executive, la nivel național și inter-statal, în vederea anihilării rețelelor de crimă organizată sau a diminuării activității acestora, precum și fenomenelor conexe (traficul ilegal de persoane, droguri și armamente, migrația ilegală, corupția ca vector de propagare a criminalității organizate).

Caracteristica acestor tipuri de riscuri și amenințări este reprezentată de faptul că **nu pot fi analizate în mod individual, iar** granița dintre acestea este **volatilă și difuză**, determinând un potențial ridicat de **relaționare, interconectare** și de **interdependență**. Astfel, o prevenire și contracarare eficientă impune o abordare exhaustivă și integrată, **pe dimensiune internă și externă**, ținând cont de faptul că disocierea netă între cele două dimensiuni s-a atenuat treptat, în contextul acțiunii conjugate și întrepătrunderii unor procese generatoare de riscuri și vulnerabilități.

De asemenea, trebuie avută în vedere și apariția unor noi vulnerabilități sau activarea / accentuarea unor provocări emergente la adresa securității naționale, precum diminuarea accesului statului român la resurse vitale pentru realizarea intereselor naționale.

Pentru contracararea acestor riscuri și vulnerabilități, este critică **dezvoltarea capacității de percepție anticipativă** care să permită **evitarea surprizei strategice**, domeniu în care eficiența activității serviciilor de informații are un rol fundamental.

II. PRINCIPII

Transformarea SRI se fundamentează pe următoarele principii:

- 1. PROFESIONALISM** – vizează managementul resurselor umane și urmărește îmbunătățirea instruirii și pregătirii personalului, inclusiv prin atragerea de expertiză din afara serviciului.
- 2. CAPABILITATE** – se adresează restructurării componentei operaționale, tehnice și logistice și vizează dezvoltarea de capacități adecvate pentru îndeplinirea misiunilor specifice, precum și eficientizarea administrării raționale a resurselor.
- 3. FLEXIBILITATE** – se referă la reforma organizațională și are ca obiectiv definirea unei structuri suple, rapid adaptabile care să permită abordarea unei palete largi de operațiuni.
- 4. COOPERARE** – vizează dezvoltarea relațiilor bi/multilaterale, schimburilor de informații și operațiunilor în comun cu partenerii naționali și internaționali.

5. CULTURĂ DE SECURITATE – se referă la promovarea și consolidarea valorilor democratice prin dezvoltarea unei înțelegeri comune a provocărilor și oportunităților în domeniul securității naționale la nivelul statului și societății românești.

III. DIRECȚII DE ACȚIUNE

În baza principiilor enunțate, transformarea SRI urmărește:

1. Profesionalizarea Serviciului prin:

- Optimizarea politicilor de selecție/instruire/pregătire/promovare a personalului, cu accent pe componentele de colectare/analiză/prognoză în domeniul informațiilor.
- Introducerea, prin intermediul ghidului carierei personalului SRI, a unui mandat, limitat în timp, pentru ocuparea unei funcții. Acest mecanism va asigura o dinamică corespunzătoare a resursei umane și mobilitatea necesară rotației pe post, inclusiv pentru nivelurile de conducere.
- Creșterea eficienței SRI prin diseminarea unor informații care să ofere avantaj strategic, operațional și tactic instituțiilor statului în procesul de adoptare a deciziilor și politicilor/strategiilor în domeniul securității naționale.

2. Dezvoltarea capacității Serviciului de a-și îndeplini misiunile prin:

- Utilizarea unor mijloace și metode dinamice și inovative de prevenire și contracarare a riscurilor și amenințărilor.
- Creșterea capacității de protecție a Serviciului prin adoptarea unui nou concept de securitate organizațională care să includă și alte domenii precum: protecție fizică și acces sedii, securitate informatică și protecție documente clasificate.

- Dezvoltarea unui sistem de planificare strategică prin alocarea, echilibrarea și integrarea resurselor în funcție de obiective și priorități, precum și elaborarea unei Strategii de Informații.

3. Flexibilizarea structurii Serviciului prin:

- Debirocratizarea, creșterea gradului de autonomie și descentralizarea procesului de luare a deciziilor la nivel structural.
- Echilibrarea corespunzătoare a responsabilităților, printr-o distribuție uniformă a acestora la nivelul sistemului de conducere.
- Regândirea practicilor și regulamentelor interne și susținerea cooperării pe orizontală între structuri.
- Realinierea structurilor la nivel central și teritorial pentru maximizarea performanței.

4. Dezvoltarea cooperării cu partenerii SRI prin:

- Consolidarea modului de manifestare al SRI pe dimensiunea externă, în cooperare cu SIE și alți parteneri naționali și externi.
- Realizarea unui climat de colaborare pragmatic între structurile care intră în componența comunității de informații.

5. Consolidarea valorilor democratice în interiorul și exteriorul Serviciului:

- Promovarea unei culturi de securitate moderne, europene și euroatlantice, în spiritul respectării drepturilor omului și libertăților civile, a transparenței și echidistanței politice, inclusiv în rândul societății în ansamblul său.
- Edificarea unei imagini publice corecte, de instituție aflată în slujba națiunii și a cetățeanului și sub controlul autorităților abilitate de lege.

Rezultatele procesului de transformare și adaptare a Serviciului depind de: angajamentele și **eforturile proprii**, instituirea unui **cadru legislativ adecvat, responsabilizarea tuturor actorilor interni** care contribuie la garantarea securității naționale și a siguranței cetățeanului, precum și **coordonarea eforturilor** într-o abordare **conjugată, unitară, a instituțiilor statului cu atribuții în acest domeniu.**

Pornind de la premisa că **libertatea și securitatea sunt intrinsec corelate**, iar cetățenii României nu se pot bucura pe deplin de drepturile și libertățile lor fundamentale într-o stare de insecuritate, Serviciul contribuie, prin propriile demersuri, la **prezervarea drepturilor și libertăților individului.**

Conștientizând propriul rol într-un **stat democratic**, Serviciul Român de Informații promovează o **politică a informațiilor** în consonanță cu interesele de securitate națională. Materializarea acesteia reprezintă asumarea **funcțiilor specifice în domeniul securității**, între care contribuția la **informarea instituțiilor fundamentale ale statului, susținerea, promovarea și protejarea acțiunilor** acestora sunt cele mai relevante. **Eficiența** Serviciului nu se rezumă doar la **atingerea obiectivelor în domeniul informațiilor**, ci vizează și desfășurarea activităților în **conformitate cu legislația în vigoare**, în spiritul principiului **statului de drept.**

CONCEPTUL DE TRANSFORMARE ȘI ADAPTARE A SERVICIULUI ROMÂN DE INFORMAȚII

1. PRIORITĂȚI

1. Investiția în resursa umană:

- sporirea atractivității serviciului, pentru angajarea de personal înalt calificat;
- educarea personalului selecționat, într-o nouă cultură de securitate, pe categoriile activităților specifice SRI;
- evaluarea și promovarea, la nivel individual, conform unor criterii bine definite de profesionalism și competență.

2. Dezvoltarea unor mecanisme complexe, de creștere a **atitudinii pro-active** a SRI prin:

- reevaluarea permanentă a factorilor de risc și vulnerabilităților;
- realocarea dinamică, pe operațiuni, a resurselor;
- descentralizarea deciziilor, debirocratizarea și comunicarea rapidă pe orizontală;
- auditarea calității operațiunilor prin prisma rezultatelor și nu numai a indicatorilor statistici.

Acestea reprezintă repere specifice organizațiilor de tip "rețea", care vor permite o sinergie reală - prin prisma acțiunilor „întrunite” - între diverse structuri din cadrul SRI.

3. Creșterea capacității de **obținere a informațiilor din surse deschise** și **exploatarea intensivă** a potențialului acestora, în cadrul unui **Centru specializat**, în conformitate cu modalitățile moderne de lucru dezvoltate împreună cu partenerii externi ai Serviciului. Astfel, va fi îmbunătățită **funcția de alertă/avertizare** asupra unor evenimente/tendințe, **orientarea și documentarea** componentei operaționale, **componenta analitice**, precum și promovarea utilizării raționale a surselor secrete în etapele preliminare ale activității informativ-operative.

4. Dezvoltarea unei **infrastructuri informatice integrate**, fiabile și eficiente, cu rol catalizator, care să asigure tuturor structurilor SRI servicii de informare comune, la costuri minime. Înființarea funcției de **director pentru tehnologia informațională** (în filozofia "CIO"- Chief Information Officer) va permite dezvoltarea acestei responsabilități în domeniul **Comandă, Control, Comunicații, Computere, Informații (C⁴I)**.

5. Introducerea unui **sistem rațional de planificare integrată a resurselor**, care să asigure **convergența dintre misiuni, capacități, operațiuni și activități**, în conformitate cu dezvoltarea unei **Strategii de Informații** derivată din Strategia Națională de Apărare a Țării.

6. Înființarea unei structuri de **Planificare Strategică**, ca senzor al deficiențelor instituționale și depozitar al propunerilor de corectare sau modernizare transmise din interior și exterior, care să structureze și să planifice procesul de transformare în etape pragmatice și relevante.

7. **Îmbunătățirea componentei analitice**, mai bine armonizată cu palierul operațional, pentru a asigura capacitatea de:
- **prognoză corectă, pe termen mediu și lung**, în combaterea riscurilor asimetrice - interne și externe – aflate la interferența responsabilităților diverselor servicii de informații naționale;
 - **expertiză multidisciplinară**, necesară analizelor de risc și a înțelegerii fenomenelor actuale;
 - **conectare la "rețeaua" analitică națională**, prin implementarea **contractării pe termen limitat** a unor proiecte utilizând institute de cercetare și analiză din mediul academic, economic și din societatea civilă.
8. **Cooperarea**, pe palierul național, cu **celelalte servicii de informații** și consolidarea profilului SRI în cadrul comunității de informații, precum și **diversificarea conectării externe**, în format bilateral și multilateral va reprezenta un important factor de multiplicare a eforturilor serviciului în domeniul anticipativ și în cel operațional.
9. **Diversificarea beneficiarilor** și a produselor elaborate de SRI, care permit creșterea eficienței și utilității instituției în susținerea politicilor promovate de autoritățile statului.
10. Definierea instrumentelor corespunzătoare **relaționării** cu **societatea civilă și mediul privat**.